

פרשת מטות-מסעי
מרכזיך אב
חזקאל-הושע-יואל-עמוס

עיון הנ"ך

למנוח הידיל לחיות תבנה אדמורד שליט"א ללימוד עשרה מסקי ג'ך

פתח הנ"ך

דבר המערכת

למען יוכל לעבוד את השם בכוחות מיוחדים ומלאים גם כיום המחרת.

למחרת, אביו היחידושי הרי"ם' שלא היה מודע לכל מה שקרה אתמול, ראה כי בנו שרגיל להשכים קום לעבודת השי"ת לתורה ולתפילה, מתאחר מעט מהרגלו, וכאשר ראה זאת אביו הוכיחו על כך, וה'שפת אמת' קיבל את התוכחה באהבה והקשיב לכל מילה היוצאת מפי אביו בשקיקה ולא ענה מאום, אמו של השפת אמת' שראתה את כל המחרשת התפלאה מאד מדוע תופס בנה בפלך השתקה כאשר מענה נכון וצודק בפיו, ומדוע מקבל הוא את התוכחה שאינה מגיעה לו.

כאשר שאלה את בנה, ענה לה, לימוד זה למדתי מבני גד ובני ראובן, כאשר הגיעו לבקש מ'משה רבינו' שיתן להם את עבר הירדן, נתקצף עליהם משה רבינו והוכיחם על כך שקמים הם תחת עוונות אבותיהם שוב להניא את לב העם למלעלות אל ארץ ישראל, ואילו בני גד ובני ראובן לא עונים מאום, אלא מקשיבים קשב רב לכל מילה היוצאת מפי רבם, ורק אחרי שסיים משה רבינו את כל תוכחתו ביאר את עצמם שכלל לא נתכוונו לכך, ומדוע לא ענו מיר למשה - 'טיעות בידך', לא הבנת את כוונתנו נכונה.

אלא טראי כי זוכים הם לקבל תוכחה מרבם, והיה להם חבל מאוד לתפסיד זאת מחמת שזאת טעות, ע"כ הגדיפו להיות בשקט ולהשאיר את הטעות במקומה, העיקר לזכות לשמוע תוכחה מפי משה רבינו, וע"כ גם אני-סיים השפת אמת- העדפתי לשחק ולא לענות בכדי לזכות לקבל את תוכחת אבי היחידושי הרי"ם.

סיים ראש החבורה את דבריו ואמר, כן כאשר עלה אלינו גדול בתורה זה, ראינו כי בדעתו להוכיחנו על

ישובו להם קבוצת בחורים חסידיים סביב שולחן ערוך בבשר ודגים וכל מטעמים, בראש השולחן ישב ראש החבורה, כולם ששים ושמהים על היום הגדול בו זכו יחדיו לסיים מסכת בכורות כולה גמרא רש"י ו'תוס' בעיון ובגמקות, ראש החבורה שמעו מנועים דיברותיו, ויחד שורדו ווימרו לכבוד השי"ת, קול שירם וזמרים הלך וגבר, עד שנשמעה היטב בחוצות קריה, ובריקה למולם הילך שם אחד מגדולי התורה המשטי"ח לקהילות המפוראות של ליטא, והנה שומע הוא בעיצומם של ימי האבל 'תשעת הימים' קול שירה זמורה של יהודים יר"ש המסבים יחדיו לטעורת מרעים, לא יכל הגדול הוא להתאפק ועלה את המקום ממנו בוקעת השירה חזק את שאלתו ושמתה זו מה היא עושה, מיד ענו לו בחורים במקלה כי חוגגים הם סעודת סיום, שאל אותם ומה סימתם, וענה לו ראש החבורה כי סימנו יחד לומר את כל ספר תהילים.

נתקצף אותו 'גדול בתורה' על כך, והוכיחם על מעשה שכזה שהינו אסור ע"פ הלכה, וכולם, ראש החבורה עם כל החורים מאוינים לכל מילה היוצאת מפיו, ולאחר

שסיים את מצוות התוכחה פנה משם והלך אל עיסוקיו, מיד לאחר שעיוב את המקום, הסבו כל החורים את פניהם אל ראש החבורה בפליאה, 'מדוע לא עניתם לו כי סימנו מסכת בכורות, והכל כשר וישר כהלכה כדא וכדיו? חייך ראש החבורה ואמר להם, אספר לכם מעשה הקשור לפרשת השבוע 'מטות'.

בימי נעוריו של האדמו"ר הקדוש בעל השפת אמת היה נוהג ללמוד בשעות הערב עם חברותא, והנה יום אחד התארך לימודם מן הרגיל והשת אמת חזר לביתו ללינת הלילה בשעה מאוחרת, ועקב כך החליט השפת אמת כי יאחר את שיעור קימחו הרגילה מעט בכדי שלא יאבד מכוונתו

אמרת הנ"ך

מאמר מגדולי ישראל בעניני לימוד הנ"ך

הנביאים כשרי מקלט!

ואמר לי רבי אמר לי כמה נביאים היו מתנבאים להם לישראל, אמרת לי בני ארבעים ושמונה נביאים היו מתנבאים לישראל, ואמר לי רבי ומה נשתנה ארבעים ושמונה מארבעים וחמשה או מהמשים, אמרת לי בני כנגד ארבעים ושמונה ערי מקלט שנתנו ללויים, ואמרו חכמים שלא פחתו הנביאים כלום ממה שכתוב בתורה ולא הוסיפו כלום על מה שכתוב בתורה אלא כולם נכונין למביין וישרים למוצאי דעת.

(תנ"כ"א רבא לו)

פתח הנ"ך

המשך -

דבר הפעירות

עצמו הטעם והסיבה, כי לכנים של השכן רק מעירים, ובעת הצורך גם מעט מענישים בכדי לשמור עליו שלא יזיק, אבל האב לבן שלו אינו גומר להוכיחו ולייסרו, מחמת אהבתו אותו וחפץ בטובתו, ואדרבא, אם מחטובת והחסדים ניכר אהבתו והשגתו של השי"ת המיוחדת אליו, אז מהתוכחות והעונשים והגלות ניכר הרבה יותר בכך שאנו ורק אנו בניים למקום, ורק אנו זוכים לידו הרחומה המשיגה עלינו תמיד, אולם אנו צריכים ללמוד להיות 'אוהבים את התוכחות', שח"ו לא נהיה כעם ישראל בזמן החורבן שלא השכילו להבין את הטובה שבתוכחה ואת חפץ השי"ת בטובתם ובשובם מדרך הרעה, להבין את עומק הדברים ולשפר מעשינו בימים שכאלו שנדרש זאת מאתנו כ"כ, הן חזמן בו אנו אבלים על חורבן בית המקדש, והן זמן הצרה שפקד עלינו השי"ת, ואם כבר מחפשים לשמוע את תוכחות השי"ת, היכן עוד יש לנו ספר מוסר קדום ומדויק כ"כ כמו ספרי הנביאים, כפי אשר ידוע לנו כי רק נבואות שנצרכו לדורות נכתבו, ומי כמונו לומדי הנ"ך יכולים להעיד שאין ספר מוסר יותר אקטואלי ורלוונטי כמו ספרי הנ"ך המלווים אותנו בכל הזמנים מידי יום ביומו.

ועל כל זאת עלינו להודות לפניו בפלים בכל יום, "עבדו את ה' בשמחה בואו לפניו ברננה" תמיד גם כשקשה, ואת מדוע "כי ה' הוא אלקים" גם כאשר אנו רואים את בחינת אלקים בחינת הדין, אנו יודעים שהו"ה מידת רחמים הוא אלקים, כלומר מידת הדין מגיע מרחמים, והיא ההוכחה לכך ש"הוא עשנו ולו אנחנו עמו וצאו מרעיתו".

הבה נתחוק בלימוד הפסוקים מידי יום, נאזינה היטב לתוכחות השי"ת ביד נביאו אלינו, נשפר מעשינו, ונזכה בקרוב לצאת מן המיצר ולבוא הגאולה השלימה עם בנין ביהמ"ק בביאת משיח צדקנו במהרה בימינו אמן.

מעשינו, והיה לי חבל מאד שנפסיד את תוכחתו מחמת כי טעות בידו, נ"כ הנדפתי לענות כי סימננו רק תהלים בכדי שמזכה לשמוע את דברי התוכחה היקרים.

שח לי השבוע אחד מבני החבורה כי קשה מאוד בעיניו להחזיק בתקנה זו של לימוד ספרי הנביאים, הכל מלא בנבואות ותוכחות הנביאים על מעשיהם הרעים של עם ישראל, ואין שום סיום טוב, הכל נשאר שם, והיהודים לא מקבלים, והגרוע מכל קורה, החורבן הנורא, וקשים עליו הדברים ללמוד, והיה מעדיף ללמוד דברי נחמדים וערבים לאחוז וללכ.

עניתי לו כי היטב לשאול, אולם יש לי שאלה יותר קשה שבבילו, שגם שמעתי מהרבה אנשים השבוע, כמה קשה ולא קל המצב אותו הכניס איתנו השי"ת כבר מימי הפורים, ואין רואים ממנו שום מוצא ישום אופק לסיום לאיזה שהוא אור בקצה המנהרה, וכמה עוד אפשר כך להמשיך.

אולם מה התשובה על כך, התשובה אחת היא לשניהם, ולמדנו אותה אף השבוע בעשרה פסוקי הנ"ך, (עמוס ב, ו) 'אם יתקע שופר בעיר ועם לא יחרדו אם תהיה רעה בעיר וה' לא עשה, הלא השי"ת הוא אשר עושה הכל, והכל מחושבן מראש בדיוק, ולכל דבר יש סיבה וטעם, ואף אם אין אנו יודעים מדוע ולמה יכוננו הדברים.

אולם לזאת זוכים רק בניו אוהביו ורחומיו של הנורא ב"ה, הן ראינו וחזינו עתה בדברי הנביאים שאף אל האומות שלח ה' נבואות ופורענות, אולם הכל כ"כ קצר וקל, ואילו עם ישראל חוזרים ומוכיחים אותם שוב ושוב עוד נביאים ועוד ללא סוף, והשי"ת העניש איתנו בגלות מרה וארוכה אשר עד עתה אנהנו עדיין אבלים עליה ומבכים את חורבנה ומצפים לבנינה ולגאולה השלימה, והוא

תמיהות הנ"ך

שאלות יעויים בפסוקים הנלמדים

הושע

ב, 'כי הרבה אפרים מזבחות לחטא היו לו מזבחות לחטא' (ח, א).

יל"ע מהי טיבת הכפילות בפסוק, על המזבחות שהיו להם לחטא.

א, 'ויחלו מעט ממשא מלך שרים' (ח, י).

וברשי' 'ויכננו מעט בגלותם, מיראת משא מלך ושרים, מעול מלכי האומות'.

יל"ע האיד 'ויחלו' מתפרש 'ויכננו'.

תמיהות הנ"ך -המשך-

שאלות ועיונים בפקוקים הנלמדים

ג. "אילו הנביא" (ט, ד).

וברש"י "אף מנביאי אמת שלכם יהיו ארילים, כגון חנניה בן עוזר שתהלתו נביא אמת היה"
ויל"ע דהלא קי"ל שכל העונשים באים לתקן את ישראל ולהשיבם למוטב, ואילו כאן העונש הזה רק מקלקל כי הם יסמכו על נביאי האמת, ומניין להם לדעת שהנביאים הפכו לנביאי שקר.

(הרה"ח החפץ בעילום שמו)

ד. "חלק לבם עתה יאשמר" (ב, ב).

וברש"י "לפי מדרש אגדה, גדול השלום שאפיל ישראל עברו ע"א ושלום ביניהם אין השטן מקטרג ביניהם שנאמר חבור עצבים אפרים הנח לו (לעיל ד, ז), ושנוי המחלוקת שנאמר חלק לבם עתה יאשמר יש פתרון פה לשטן לקטרג."

ויל"ע מדוע הביא רש"י דרשה זו אצלינו, ולא לעיל בפקוק של חבור עצבים אפרים.

(הרה"ח רוד אוסטרי)

ה. "נדמה שמרון מלכה כקצף על פני מים" (י, ו).

וברש"י "נדמה, נשתתק מלך שמרון, והרי הוא כקצף שעל פני מים, שהוא אישקומ"א בלע"ז."
צ"ב, מה הקשר בין קצף שעל פני המים לשתיקה.

ו. "כמרתותם וישבעו וישבעו וירם לבם" (יג, ו).

יל"ע מהי סיבת הכפילות הישבעו- שבעו.

עמוד

ז. "ואנכי השמדתי את האמורי מפניהם... ואנכי העלתי אתכם מארץ מצרים ואלך אתכם במדבר ארבעים שנה לרשת את ארץ האמורי" (ב, ט"ז).

יל"ע, שהרי קודם השי"ת העלה אתם ממצרים ורק אח"כ השמיד את האמורי מפניהם, וא"כ מדוע נכתב בסדר הפוך?

(הרה"ח משה יוסף גייטאראט)

תגובות הנ"ך

מסוב לשאלות, שהתקבלו במערכת

לכבוד הרה"ח היקר החפץ בעילום שמו.

כדבר מה ששאלתם בדברי האלשיך ביואל (א, י"ג).

כדאי שתראו את דבריו בפנים, כי כשרואים את לשונו הזהב רוב מתרצות הקושיות.

אך איך שנאחנו הבנו את הדברים, שבודאי אי אפשר לרמאות כלפי שמיא, ושם הכל גלוי וידוע גם המחשבות וההרגשות, ואכן זה עצמו מה שאמר להם הנביא, שאל ותעקרו על עצמכם

שאלות או תשובות, חידודים או דרשים תגובות הארות והערות, ניתן לכתוב בכתב בודד ולהניח בתיבה שכביה המודרס, או בתיבה בקליוז בימין ארון הספרים הגדול, או להשאיר הודעה בקול הנ"ך שלוחה 9.

או לשלוח לתגובות מייל:
7194284p@gmail.com
כל תגובה שתקבל בריכה. ישר מ"ז

קול הנ"ך

בסיעתא דשמיא ניתן לשמוע מדי יום בימים יישרים בפקוקי פסוקי הנ"ך באיריש, אנגלית ועברית

בתלפון שסמפו"ה: 072-33-23-770
שמעו ותחי נפשכם

ישוּבֵי הַנִּזְרֵי

הַשְּׁבוּת לַגִּזְיוֹנוֹת קוֹדְמִים

גיליון 84

יהזקאל

ב. "שבעת פרים ושבעת אילים תמימים ליום שבעת הימים" (מ"ה, כ"ג).

"וברשי" והתורה אמרה 'פרים בני בקר שנים ואיל אחד' (במדבר כ"ח, י"ט) אין לי להעמיד מקרא זה אלא שבעה פרים ושבעה אילים לשבעת הימים, פר ליום ואיל ליום. ובאל ללמד שאין הפרים מעכבין זה את זה ולא האילים מעכבין זה את זה, ויליע מהו כוונת רש"י שאין האילים מעכבין זה את זה, והרי צריך להביא ביום רק איל אחד?

תשובה:

זו משנה (מנחות ד, ב) 'הפרים והאילים והכבשים אינן מעכבין זה את זה'. ופירש שם הרמב"ם: רוצה לומר שאיל של מוסף היום אינו מעכב לשני אילים של קרבן הלהם, ואין שני האילים מעכבין את האיל, וכן הפר הבא בגלל הלהם אינו מעכב לשני פרים של מוסף היום, ולא שני הפרים מעכבין את הפר, וכן הפר אינו מעכב לשני אילים ושבעה כבשים הקרבין עם הלהם, ולא שני הפרים מעכבין לאיל ושבעה כבשים של מוסף היום, וכן גם הכבשים אין מעכבות את זולתן, ולא השבעה כבשים של מוסף מעכבין שבעה של לחם ולא של לחם מעכבין לשל מוסף. עכ"ל.

(הרה"ח נחום מרדכי פרלוב)

ד. "נה גבול אשר תתחילו את הארץ" (מ"ז, י"ג), וברשי"י "יש עוד לפתור גה, לשון גיא", ויליע האיך יתפרש הספוק לפי"ו.

תשובה:

נראה דמשי"כ בסוף 'יש עוד לפתור גה' לשון 'גיא', אינו ענין לפסוק דגן, כי כאן א"א לפרש כן, אלא כוונת רש"י לציין דבעלמא יכולה להתפרש תיבת 'גה' מלשון 'גיא'. [אם היה זה פירוש לפסוק דגן הו"ל לרש"י לנקוט 'דבר אחר גה' לשון 'גיא', ומדנקט 'יש עוד לפתור ג' ל'ל שפעמים שיש לזה משמעות של 'גיא'].

אמנם צ"ע, כי אין מקום במקרא שכתוב 'גה' [וכן 'לגה' או 'מגה' וכיו"ב], ומה רצה רש"י ללמדנו. ונ"ל דהנה לעיל כתיב (ג, ה) 'כה אמר אדני ה' להרים ולגבעות לאפקים ולגאות', ופי' שם רש"י 'דלגאות' הוא מלשון גיא, וצ"ב מה בא ללמדנו, והלא כלמורה ידעינן לבד, ויתכן לומר דרש"י התם חשש שנטעה לפרש שם תיבת 'ולגאות' שהכוונה 'ולאלו', ועל דרך 'גה' דהכא שהוא מלשון 'דין' [ז"ח], כי מצינו במקרא שאותיות 'ה' ו'א' מתחלפות, ולהוציא מזה כתב בפירושו שם שהכוונה מלשון 'גיא', וכאן בפסוק חזר על כך שגה' יש עוד לפתורו בלשון 'גיא', והיינו כמו שם.

(הרה"ח נחום מרדכי פרלוב)

לוח הַנִּזְרֵי

עמים עובדיה-יונה

שבת כ"ז פרשת מסעי-מסעי	ראשון כ"ז	שני כ"ח	שלישי כ"ט	רביעי א' רח אב	המישי ב'	שישי ג'
ס' ד-ה' ז-ג'	ס' ה' ד-י"ג	ס' ה' י"ד-כ"ג	ס' ה'-ו' כ"ד-ד'	ס' ו'-ז' ז-כ"ב	ס' ד' ג-י"ב	ס' ז-ח' י"ג-ה'
שבת ד' פרשת דברים	ראשון ה'	שני ו'	שלישי ז'	רביעי ח'	המישי ט' תשעה באב	שישי י'
ס' ה'-ט' ו'-א'	ס' ט' ב-י"א	ס' ט'-י' י"ב-א-ג'	ס' א' ז-ט"ז	ס' א'-ב' י"ח-א-ה-ה'	ס' א' ו-ט"ז	ס' א'-ב' ט-י"ט